

ALEVİLİK ARAŐTIRMALARI DERGİSİ

The Journal of Alevi Studies

HAKEMLİ DERGİ

Yaz/Summer 2019, Sayı/Issue 17

6 ayda bir yayımlanır - Ücretsizdir.

ISSN 2146-4421

Ankara, Haziran - 2019

TUNCELİ-HOZAT-KARACA KÖYÜ MERKEZLİ SARI SALTİK OCAĞI VE OCAĞA AİT BİR BELGENİN ANALİZİ
THE LODGE OF SARI SALTİK CENTERED IN THE KARACA VILLAGE OF TUNCELİ-HOZAT AND ANALYSIS OF A DOCUMENT ABOUT THE LODGE

Coşkun KÖKEL¹

raca köyü merkezli bir inanç-dede ocağı da bulunan Sarı Saltık sadece Balkan coğrafyasında değil Anadolu coğrafyasında da Alevi-Bektaşî inancının önemli önderlerindedir.

ÖZ

Alevi-Bektaşî inancının tarihinde Hacı Bektaş Veli'nin halifeleri öncelikli ve önemli bir yer tutmaktadır. 13. yüzyılda Hacı Bektaş Veli tarafından yetiştirilerek Anadolu ve Balkan coğrafyalarının farklı noktalarına inanç-dede ocağı ve tekke kurmak üzere gönderilen dervişler, Alevi-Bektaşî inancının Avrasya coğrafyasında temellenip gelişmesinde en başlı taşıyıcı ve temsilci olmuştur.

Hacı Bektaş Veli tarafından yetiştirilen dervişlerin en önemlilerinden biri de Sarı Saltık'tır. Sarı Saltık özellikle Rumeli coğrafyasında 13. yüzyıldan itibaren Hacı Bektaş Veli düşüncesinin en önemli örgütleyicisi olmuştur. Adıyla Tunceli-Hozat-Ka-

Sarı Saltık Ocağı, Tunceli-Hozat-Karaca köyü merkezli olarak Doğu ve İç Anadolu bölgelerine yayılan bir etkinlik sahasına sahiptir. Sarı Saltık Ocağı özellikle Tunceli bölgesinde tarih boyunca Alevi inancının en dinamik inanç merkezlerinden biri olmuştur. Karaca kökenli Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensupları, Tunceli bölgesinde sadece inançsal misyonla sınırlı kalmayan, sosyal ve siyasi ortamda da etkin olan konumlarını tarih boyunca devam ettirmiştir.

Bu çalışmada, Tunceli-Hozat-Karaca köyünde yerleşik Sarı Saltık Ocağı dede ailesi mensuplarına Osmanlı devleti tarafından 20. yüzyılın başlarında verilen nakîbü'l-eşrâf kaymakamlığı yetkisini gösteren bir arşiv belgesindeki veriler üzerinden Sarı Saltık Ocağı ile ilgili inançsal ve tarihsel bilgiler analiz edilmektedir.

Makale geliş tarihi: 10.03.2019, Makale kabul tarihi: 26.05.2019

1 Dr. Öğr. Üyesi, Munzur Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8698-6178>.

Anahtar Kelimeler: Alevilik, Bektaşilik, Hacı Bektaş Veli, Sarı Saltık, Anadolu, Balkanlar, Rumeli, Tunceli, Hozat, Karaca Köyü, Sarı Saltık Ocağı.

ABSTRACT

Khalifas of Haji Bektash Veli has priority and important place in the history of Alevi-Bektashi belief. Dervishes, who were trained by Haji Bektash Veli and sent to different points of Anatolia and Balkan geographies to establish faith-dede lodges in 13th century. They have been the principal carrier and representative in the development of Alevi-Bektashi belief in Eurasia.

Sarı Saltık is one of the most important dervishes trained by Haji Bektash Veli. Sarı Saltık has been the most important organizer of the thought of Haji Bektash Veli since 13th century especially in Rumelia. Sarı Saltık, who also has a faith-dede lodge with his name in Karaca village of Tunceli-Hozat, is one of the important leaders of Alevi-Bektashi faith not only in Balkans but also in Anatolia.

The lodge of Sarı Saltık has an activity area centered in Karaca village of Tunceli-Hozat and spreading to Eastern and Central Anatolia regions. The lodge of Sarı Saltık has been one of the most dynamic faith center of Alevi belief throughout the history in Tunceli region. Members of the lodge of Sarı Saltık, who are from Karaca, have maintained their position that is not only limited with religious mission but also active in the social and political environment in Tunceli region throughout the history.

In this study, religious and historical information about the lodge of Sarı Saltık will be analyzed through an archive document that was given to dede family members of the lodge of Sarı Saltık, who were the residents of Karaca village of Tunceli-Hozat, by Ottoman Empire in the beginnings of 20th century and that shows the authority of nakîbü'l-eshrâf qaymaqam.

Keywords: Alevism, Bektashism, Haji Bektash Veli, Sarı Saltık, Anatolia, Balkans, Rumelia, Tunceli, Hozat, Karaca Village, The Lodge of Sarı Saltık.

Sarı Saltık'ın İnançsal ve Tarihsel Kişiliği

13. yüzyılda Hacı Bektaş Veli'nin Horasan'dan Anadolu'ya intikali ile beraber kurum-sallaşarak Anadolu ve Balkan coğrafyalarında temsil edilmeye başlayan Alevi-Bektaşi inancının temel öznelerinin başında, "Horasan Erenleri" olarak anılan sosyal-dini önderler topluluğuna mensup olan Hacı Bektaş Veli'nin dervişleri ile bu dervişler tarafından kurulan inanç-dede ocakları ve tekkeler gelmektedir. Hacı Bektaş Veli'ye bağlı dervişler,

13. yüzyılda Anadolu'nun farklı bölgelerinde ve eş zamanlı olarak Balkan coğrafyasında Alevi-Bektaşî inancı adına faaliyetlerde bulunmuştur. Ana inançsal-düşünsel merkez, Hacı Bektaş Veli Dergahı olmak üzere dervişler görevlendirildikleri yörelerde inanç-dede ocağı, tekke kurarak hem Alevi-Bektaşî inancının örgütlenmesine hem de bölgenin iskan-imar çalışmalarına birincil derecede katkıda bulunmuştur. Dervişler tarafından kurulan inanç-dede ocakları ve tekkeler, "el ele el Hakk'a" şeklinde ifade edilen inançsal-kurumsal sistemle birbiriyle ve ana düşün-inanç merkezi olan Hacı Bektaş Veli Dergahı ile ilişki ve irtibat halinde olmuştur. Nitekim dervişler tarafından kurulan inanç-dede ocakları ve tekkeler vasıtasıyla Alevi-Bektaşî inancı, Anadolu ve Doğu Avrupa coğrafyalarında temellenmiş, yüzyıllar boyunca bu inançsal kurum ve merkezler üzerinden varlığını koruyarak devam ettirmiştir.

13. yüzyılda Hacı Bektaş Veli tarafından yetiştirilmiş halifelerden birisi de Sarı Saltık'tır.² Sarı Saltık, Alevi-Bektaşî inanç tarihinin, Hacı Bektaş Veli düşünce sisteminin en önemli, öncelikli ve karizmatik dervişlerindedir. Sarı Saltık, Hacı Bektaş Veli Dergahı'na bağlı bir derviş olup özellikle Balkan coğrafyasında Alevi-Bektaşî inancı adına gerçekleştirdiği çalışmalarla ön plana çıkmaktadır. Rumeli bölgesinde Alevi-Bektaşî inancının kuruculuğunu ve ilk temsilciliğini Sarı Saltık yapmıştır. Nitekim Balkan coğrafyasında irşat ve iskan-imar faaliyetlerinde bulunmasını kendisine bizzat Hacı Bektaş Veli telkin etmiştir.

Bu bağlamda Sarı Saltık ile ilgili bilgi veren yazılı kaynaklar incelendiğinde öncelikli metinlerden biri, Hacı Bektaş Veli Velayetnamesi'dir.³ Velayetname, Sarı Saltık ile ilgili tanıtıcı bilgiler veren, ayrıca Alevi-Bektaşî kimlikte bir Sarı Saltık profili ortaya koyan yazılı kaynaklardandır. Velayetname'de Sarı Saltık ile ilgili biyografik bilgilerin dışında Hacı Bektaş Veli ile olan ilişkisi ve kendisinin Alevi-Bektaşî inancı için gerçekleştirdiği hizmetler hakkında da detaylar yer almaktadır.

Velayetname'ye göre Hacı Bektaş Veli çobanlık yapan Sarı Saltık ile Arafat dağındaki çilehaneden ayrılıp Zemzem Pınarı denilen mevkiye geldiğinde karşılaşır. Çobanı gören Hacı Bektaş Veli, çobana yaklaşıp sırtını sıvazlar ve kim olduğunu sorar. Çoban adının Sarı Saltık olduğunu, Hacı Bektaş Veli'nin kendisine himmet etmesini, hizmet etmeyi arzuladığını söyler. Bunun üzerine Hacı Bektaş Veli: "Haydi seni Rum ülkesine saldık" diyerek karşılık verir ve Sarı Saltık'ı Doğu Avrupa'yı, Balkanlar'ı irşat görevi ile yetkili kılar. Aldığı himmetle Sarı Saltık dervişlik, erenlik makamına ulaşır. Hacı Bektaş Veli, Sarı

2 Detaylar için bkz. Uzun Firdevsî, Manzum Vilâyet-Nâme, Vilâyet-Nâme-i Hâcî Bektaş Veli-i Horasanî, Haz: Mehmet Fatih Köksal, s. 214, 2018, Ankara.

3 Alevi-Bektaşî inanç topluluklarında, akademik-bilimsel çalışmalarda ve literatürde "Velayetname" yerine "Vilayetname" ifadesi de kullanılmaktadır.

Saltık'a her an ve her sıkıntıda yanında olduklarını söyleyerek bir yay, yedi ok, bir kılıç ve bir post teslim eder.⁴ Ayrıca Sarı Saltık'ın yanına Ulu Abdal ve Kiçi Abdal adlarındaki iki dervişini de yoldaş eyler. Ardından Sarı Saltık, Hünkar'ın eline niyaz edip dua ve himmet alarak yola koyulur. Sarı Saltık ve iki derviş, Sinop'un Karadeniz kıyısındaki Harmankaya mevkesine varır. Sarı Saltık, postu denize doğru atar ve sağında Ulu Abdal solunda Kiçi Abdal olacak şekilde postun üzerine oturur. Post denizin üzerinde ilerleyerek Gürcistan'a ulaşır. Sarı Saltık ve iki dervişin post üzerinde deniz tarafından kıyıya geldiğini o esnada sahilde avlanan Gürcü kralı görür. Bu kerameti gören kral, Sarı Saltık ve iki dervişini karşılayarak saygı ve hürmet gösterir. Kral ve halkı Sarı Saltık ve iki dervişten aldıkları ilhamla İslam'ı kabul eder. Bunun üzerine Sarı Saltık kral ve halkınun başlarına keçeden yapılmış "hüseyini taç" giydirir.

Ardından Sarı Saltık ve iki derviş, Karadeniz üzerinden postla Rum ülkesine geçer. Sarı Saltık, Kaligra adı verilen bir kalenin yanına varır. Posttan inen Sarı Saltık, iki dervişe kalenin kapısından içeri girmelerini telkin eder. Kendisi ise kale duvarlarını tırmanarak kaleye çıkar. Kalede ansızın yedi başlı bir ejderha belirlediği için kale beyi ve halkı kaleyi terk etmiştir. Sarı Saltık ejderhaya yönelerek elindeki yayla yedi okun her birini ejderhanın yedi başına atar. Ejderhanın saldırarak bedeninden tutması üzerine Sarı Saltık, Hızır'ı yardıma çağırır. Hızır yetişip Hacı Bektaş Veli'nin kendisine teslim ettiği kılıcı hatırlattıca Sarı Saltık kılıçla ejderhanın yedi başını da yok eder. Kaleyi ejderhadan kurtaran Sarı Saltık ve iki derviş tekrar yola koyulur. Yolda susayan Sarı Saltık eliyle birkaç yeri kazar. Kazdığı her yerden su çıkıp akmaya başlar. Bu arada kalenin ejderhanın elinden kurtulduğunu duyan kale beyi ve halkı gelerek Sarı Saltık'a saygı ve hürmet gösterir. Kale beyi ve halkı İslam'ı kabul ederek Sarı Saltık'a muhip olur. Sarı Saltık, Rum ülkesinde benzeri birçok hizmet yerine getirdikten sonra Hacı Bektaş Veli Dergahı'na ziyarette bulunur. Kırşehir yönünden dergaha gelen Sarı Saltık, dervişleriyle beraber Karaöyük deresinde Akkubbe'ye karşı çakıl taşlarından oluşan bir öyük yapıp nişan bırakır. Dergaha gelen Sarı Saltık bir öküzü kurban edip lokma verir. Beline kemerbest bağlanan Sarı Saltık'a icazetname, çerağ, sofrası ve alem teslim edilir. Ardından Sarı Saltık hizmet yurduna geri döner.

Sarı Saltık muhiplerine kendisi ölmeden evvel birer tabut yaptırmalarını söyleyerek kendisinin hepsinin tabutunda olacağını aktarır. Sarı Saltık, "Hakk'a yürüdüğü" zaman vasiyeti gereği tüm muhipleri birer tabut hazırlar. Her tabutta görülen Sarı Saltık aslında

4 Metinde post yerine seccade ifadesi kullanılmaktadır. Bkz. Vilâyet-Nâme, Manâkıb-ı Hünkâr Hacı Bektâş-ı Velî, Haz: Abdülbâki Gölpinarlı, s. 45, 1995, İstanbul.

Alevi-Bektaşî inançlı topluluklarda seccade ifadesi yaygınlıkla kullanılmamaktadır. Alevi-Bektaşî inançlı topluluklarda yaygınlıkla kullanılan ifade post olduğu için makalede de post tabirinin kullanılması tarafımızca tercih edilmiştir.

tek bir tabutta olacağını kale beyine önceden söylemiştir. Bunu da kale beyine tabuttan kendisine doğru elini uzatarak göstereceğini iletmiştir. Nitekim Hakk'a yürüdüğünde bu kerameti kale beyine de gösterir (Gölpınarlı, 1995:44).⁵

Ebü'l-Hayr-ı Rûmî tarafından kaleme alınan Saltukname adlı eser ise Sarı Saltık ile ilgili en detaylı ve geniş bilgileri içermektedir. Sarı Saltık'ı genel biyografik ve tarihi kimliği ile ortaya koyan en önemli metin, Saltukname'dir. Saltukname'de de Sarı Saltık, Hacı Bektaş Veli ile ilişkili ve çağdaş olarak tanıtılmaktadır. Sarı Saltık; Tapduk Emre, Ahi Evran, Üryan Baba ve Karacaahmed Sultan gibi Anadolu'da Alevi-Bektaşî inancının temel tarihi-karizmatik temsilcileri ile beraber ve iletişim içinde gösterilmektedir. Ayrıca 13. yüzyıl Anadolu irfan-düşün evreninin önemli temsilcilerinden Nasreddin Hoca, Mevlana ve Şems-i Tebrizi ile de irtibatla olduğu ifade edilmektedir (Kökel, 2007:121).⁶

Sarı Saltık ile ilgili bir diğer önemli yazılı kaynak, Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi'dir. Evliya Çelebi, eserinde Sarı Saltık'a geniş yer vermiş, hakkındaki menkıbeler eşliğinde Sarı Saltık'ın tarihi-inançsal kimliğini net bir şekilde ortaya koymuştur. Sarı Saltık'ın, Hacı Bektaş Veli'nin dervişi olduğu, Hacı Bektaş Veli tarafından Rumeli bölgesinde Alevi-Bektaşî inancının kuruculuğunu ve temsilciliğini yapmakla görevlendirildiği, kendisine birtakım kutsal emanetler teslim edilen Sarı Saltık'ın, Doğu Avrupa'nın farklı noktalarına Hacı Bektaş Veli düşüncesini taşıdığı anlatılmaktadır (Kökel, 2007:122).⁷

Balkan coğrafyasındaki Türk ve İslam tarihini irdeleyen metinlerde de Sarı Saltık tarihsel bir özne olarak değerlendirilmektedir. Bu kaynaklara göre Sarı Saltık, 13. yüzyılda mahiyetindeki on binlere varan Türkmen kitle ile Rumeli'ye geçerek Türkmenleri Balkanlar'a iskan etmiştir (Kökel, 2007:122).⁸

Diğer taraftan 13. yüzyıl Anadolu irfan-düşün-tasavvuf ortamının en yetkin temsilcilerinden olan Yunus Emre, bağlı olduğu irşat-teslimiyet-tarikat zincirini Tapduk Emre-Barak Baba-Sarı Saltık olarak ifade etmektedir (Kökel, 2007:122).⁹ Bu veri, Sarı Saltık'ın Hacı Bektaş Veli düşünce geleneği ve Alevi-Bektaşî inancının tarihi açısından ne denli önemli ve etkili bir şahsiyet olduğunu ortaya koymaktadır. Nitekim Yunus Emre, Tapduk Emre

5 Benzeri detaylar için bkz. Uzun Firdevsî, Manzum Vilâyet-Nâme, Vilâyet-Nâme-i Hâcî Bektaş Veli-i Horasanî, Haz: Mehmet Fatih Köksal, s. 257, 2018, Ankara.

6 Detaylar için bkz. Saltuk-Nâme, Ebü'l-Hayr-ı Rûmî, Haz: Şükrü Haluk Akalın, C. 2, 1988, İstanbul.

7 Detaylar hakkında bkz. Evliya Çelebi Tam Metin Seyahatnâme, Haz: Mümin Çevik, C. 2-3, 1996, İstanbul.

Şahsımız tarafından hazırlanan Güvenç Abdal Ocaklıları, Tarihsel Süreç I adlı yayının 11. sayfasındaki 33 numaralı dipnotta kaynak künyesi verilirken cilt no, 2/3 olarak verilmiştir. Benzer durum kaynakça kısmında da tekrarlanmıştır. Doğru hali cilt no, 2 şeklindedir.

8 Detaylar hakkında bkz. Umumî Türk Tarihine Giriş, A. Zeki Velidî Togan, s. 268, 1970, İstanbul.

9 Detaylar hakkında bkz. Yunus Emre ve Tasavvuf, Abdülbaki Gölpınarlı, s. 43, 2003, İstanbul.

ve Barak Baba, Alevi-Bektaşî düşün-inanç sisteminin 13. yüzyıldaki öncelikli temsilcilerindendir.¹⁰

Sarı Saltık İnanç-Dede Ocağı

Sarı Saltık'ın Alevi-Bektaşî inancındaki öncelikli ve önemli konumunu destekleyen en önemli dinamiklerin başında adına oluşmuş Alevi inanç-dede ocağı gelmektedir. Sarı Saltık Ocağı, Alevi inanç-dede ocağı yapılanışında önemli bir temsiliyete sahiptir. Sarı Saltık Ocağı'nın tarihsel merkezi, Tunceli-Hozat bölgesidir. Ocak, Hozat bölgesi merkezli olarak farklı illere yayılan bir etkinliğe sahiptir. Sarı Saltık Ocağı'nın Hozat bölgesindeki tarihsel merkezi, Karaca köyüdür. Yüzyıllar boyunca Karaca köyü, Sarı Saltık Ocağı dede soyuna mensup ailelerin yaşadığı ve inançsal hizmet verdiği bir inanç merkezi olmuştur.¹¹ Karaca köyü dışında Sarı Saltık Ocağı'nın Hozat'taki ikinci önemli merkezi, Akören köyüdür. Halk arasında Ağveren olarak adlandırılan köyde de Sarı Saltık Ocağı dede soyuna mensup aileler yaşamıştır. Akören köyünün Köybaşı ve Mezire mahallelerinde yakın tarihe kadar Sarı Saltık Ocağı dede soyundan aileler yaşamış olup her iki mahallenin de nüfusu Sarı Saltık Ocağı dede soyuna mensuptur. Akörenli Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarının aktardığı sözlü bilgilere göre Sarı Saltık'ın yöreye geldiğinde yerleşerek inançsal faaliyetlerini sürdürdüğü mevki, Akören köyüdür. Nitekim adıyla anılan dağın zirvesindeki ziyareti de Akören köyünün sınırında, Hozat'ın kuzey istikametinde bulunmaktadır. Sarı Saltık'ın ardından soyunun mensupları Karaca köyüne göç ederek yerleşmiştir.

Hozat'ta günümüzde Sarısaltık adıyla anılan bir köy daha bulunmaktadır. Bu köyün eski adı, Derik olup bu yerleşim biriminin Sarı Saltık Ocağı ile tarihsel ve inançsal açıdan hiçbir ilişkisi bulunmamaktadır. Derikliler, Mardin-Derik bölgesinden göç ederek Hozat'a yerleşmiş Rutanlı aşireti mensuplarıdır. Sözlü bilgilere göre kökenleri Sünnî olup sonradan Alevi inancını benimsemiş olan Derikliler, kendilerini Bahtiyar aşireti ile akraba olarak görmektedir. Bahtiyar aşireti, Hozat'ın yerli ve önemli aşiretlerinden biri olup Kureyşan Ocağı talibidir. Nitekim Derikliler de sonradan Kureyşan Ocağı'na talip olarak bağlanmıştır.¹²

10 Yunus Emre ve Tapduk Emre'nin Alevi-Bektaşî inancının tarihindeki etkinliklerini, Anadolu'nun farklı yörelerinde adlarına oluşmuş kutsal mekanların sayıca çokluğunda da gözlemek mümkündür.

11 Karaca köyünde Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensupları dışında Karaballı aşiretine mensup Derviş Cemal Ocağı talipleri de yerleşiktir.

Akörenli Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarının aktardığı sözlü bilgilere göre Sarı Saltık, Hozat yöresine geldiğinde Karaca köyü kurulu olup tüm nüfusu Karaballı aşireti mensuplarından oluşmaktadır.

Karacalı Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarının aktardığı sözlü bilgilere göre ise Karaca köyünü kuran Sarı Saltık'ın soyundan gelen Seyyid Nesimi Dede'dir.

12 Derikliler, Sarı Saltık ziyaretine yakınlık ve köylerinin adının Sarısaltık olmasından dolayı bölgede Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensupları gibi hareket etmektedir. Deriklilerin bu faaliyetleri Karaca ve Akörenli Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensupları tarafından tepki ile karşılanmakta ve uygun görülmemektedir.

Akörenli [Ağverenli] Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarına göre Sarı Saltık, Hacı Bektaş Veli ile çağdaş olup Hacı Bektaş Veli'nin dervişidir.¹³ Eğitimini Hacı Bektaş Veli'den alan Sarı Saltık, Horasan erenlerindedir. Ocaklılara göre soyu İmam Zeynel Abidin'den gelen Sarı Saltık aynı zamanda Seyyid Battal Gazî'nin neslindedir. Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarına göre Hacı Bektaş Veli, Alevi-Bektaşî inancının "piri", "serçeşmesi" ve "hünkârı" olup tartışmasız ve yegane önderidir. Sarı Saltık'ın müridi Hacı Bektaş Veli olup Sarı Saltık Ocağı, Hacı Bektaş Veli Dergahı'na bağlıdır. Tarihsel süreçte sonradan Sarı Saltık Ocağı bir üst inanç-dede ocağı olarak Tunceli bölgesinde "mürşid-i alem" olarak bilinen Ağuiçen (Ağuçan) Ocağı'na bağlanmıştır.¹⁴ Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensupları, Ağuiçen (Ağuçan) Ocağı'nın Hozat-Karabakır (Bargini) köyünde türbesi ve ocağı bulunan Seyyid Mençek İrfani koluna bağlıdır.¹⁵ Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensupları, inançsal açıdan birbirine bağlıdır. Ocak içerisinde en üst ocaklı kol, Seyyid Aliler koludur. Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensupları inançsal açıdan birbirine bağlanarak kendi içlerinde en üst ulu makam olarak Seyyid Aliler kolunu kabul etmiştir. Sarı Saltık Ocağı'na ise Tunceli yöresinde Seyyid Şih Hasan-Hasanlı aşiretleri olarak bilinen Alevi toplulukların talip olarak bağlı olduğu Derviş Cemal Ocağı'nın Erzincan-Üzümlü-Çayıryazı (Zurun) köyünde yerleşik mürşit makamı bağlıdır.¹⁶ Derviş Cemal

13 Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensupları, dip dedelerinin adının Sarı Saltık olduğunu sonradan özellikle Bektaşî çevrelerin Sarı Saltık kullanımını tercih ettiğini tarafımıza ifade etmiştir.

14 Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarına göre Alevi-Bektaşî inancındaki asıl mürşid-i alem, Hacı Bektaş Veli'dir.

15 Tunceli yöresinde Seyyid Mençek İrfani'nin adı, Seyyid Mençek Urfani şeklinde de telaffuz edilmektedir.

16 Çayıryazılı Derviş Cemal ocaklıları, Sarı Saltık Ocağı ile aralarındaki inançsal ilişkinin taliplik gibi bir bağlılığı içermediğini tarafımıza ifade etmiştir. Çayıryazılı Derviş Cemal ocaklıları, Sarı Saltık ile Derviş Cemal'in musahip olduklarını, iki inanç-dede ocağı arasındaki inançsal bağın musahiplik merkezli olduğunu aktarmıştır. Çayıryazılı Derviş Cemal ocaklıları, Sarı Saltık'ın yaşça büyük olmasından dolayı Derviş Cemal'in Sarı Saltık'a lokma sunduğunu, Derviş Cemal'in lokmayı verirken: "Her yıl gel, lokmanı bizden al, musahipliğimiz böylece daim olsun" dediğini, bu ikrarlaşıma üzerine Sarı Saltık ocaklısı dedelerin tarih boyunca her yıl Çayıryazı köyüne gelerek lokma haklarını aldıklarını iletmiştir. Nitekim Çayıryazılı Derviş Cemal ocaklıları, Tunceli yöresinden Sarı Saltık Ocağı dedeleri olan Kasım Dede, Zeynel Dede ve Nihat Dede'nin Çayıryazı köyüne gelerek inançsal içerikli ziyaretlerde bulunduğunu ifade etmiştir.

Çayıryazılı Derviş Cemal ocaklılarının lokma ile kastettiği koyun, keçi gibi küçükbaş hayvan veya nakdi paradır.

Sarı Saltık ocaklılarına göre Sarı Saltık'ın musahibi Güvenç Abdal'dır.

Aynı bilgi Karadeniz bölgesinde yerleşik Güvenç Abdal ocaklısı dedeler tarafından da tarafımıza aktarılmıştır. Bkz. Güvenç Abdal Ocaklıları I, Tarihsel Süreç, Coşkun Kökel, s. 12, 2013, İstanbul.

Sarı Saltık ocaklısı dedeler, Sarı Saltık Ocağı ile Derviş Cemal Ocağı dedelerinin birbirleriyle musahip olduklarını tarafımıza aktarmıştır.

Derviş Cemal Ocağı'nın Tunceli'deki merkezi, Hozat-Dervişcemal köyüdür. Dervişcemal köyü sınırları içerisinde Derviş Cemal'e ait bir ziyaret bulunmaktadır. Derviş Cemal Ocağı'na bağlı ocaklı dede ve ocaklı talip topluluklarının Tunceli'den sonra yoğunluklu olarak yerleşik olduğu bölge Erzincan'dır. Derviş Cemal Ocağı, tarıklı-erkanlı olup musahipliği temel alan bir inanç-dede ocağıdır.

Ocağı dede soyunun mensupları, inançsal açıdan birbirine bağlıdır. Ocak içerisinde en üst ocaklı kol, “serçeşme” olarak sıfatlandırılan ve mürşit makamını temsil eden Çayır yazı köyündeki Derviş Cemal ocaklısı dedeleridir. Sarı Saltık Ocağı’na Derviş Cemal Ocağı’nın dedelerinin Seyyid Mehmetler kolu da direk talip olarak bağlanmıştır.

Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarına göre Sarı Saltık, Hacı Bektaş Veli tarafından önce Rumeli coğrafyasına görevli olarak gönderilmiştir. Doğu Avrupa’da Alevi-Bektaş inancı adına faaliyetlerini tamamlayan Sarı Saltık daha sonra Anadolu’ya geri dönmüş ve Hacı Bektaş Veli tarafından Tunceli bölgesinde benzeri çalışmaları gerçekleştirmek üzere görevlendirilmiştir. Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarına göre Sarı Saltık, Tunceli bölgesine Türkleştirme ve İslamlaştırma faaliyetleri için gelmiştir. Nitekim Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensupları kendi kimliklerini tanımlarken Horasan kökenli olduklarını, Türk-Türkmen soyundan geldiklerini ve dillerinin Türkçe olduğunu ifade etmektedir.¹⁷

Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensupları tarafından “Seyyid Sarı Sultan” olarak da anılan Sarı Saltık sözlü bilgilere göre Tunceli’ye gelerek Akören köyüne yerleşmiştir. Alevi-Bektaş inancı adına bölgede hizmetler gerçekleştiren Sarı Saltık, Akören köyünde “Hakk’a yürümüş” ve bugün adıyla anılan dağın zirvesindeki mekanına sığınmıştır.¹⁸

17 Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarının Türk-Türkmen kimliğini önemsemeleri, İslam merkezli bir Alevi-Bektaş inancını benimsemeleri ve Hacı Bektaş Veli’ye olan bağlılıkları tarih boyunca Tunceli bölgesindeki marjinal yapıları rahatsız etmiştir. Bu nedenle ocaklı dede ailesi üyelerine karşı bu çevrelerce sürekli bir polemiksel duruşun sergilendiği Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarıncı tarafımıza aktarılmıştır.

Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensupları tarih boyunca ana dilleri olan Türkçeyi konuşmuş ve yaşatmıştır. Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensupları ana dilleri dışında Tunceli bölgesinde konuşulan Zazaca ve Kürtçe dillerini bilmemektedir. Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarının gündelik hayatlarında tarih boyunca Zazaca ve Kürtçe yer almamıştır. Buna karşılık Zazaca ve Kürtçe konuşan ailelerden yapılan evlilikler ve sosyal etkileşimle sonradan Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensupları arasında asgari düzeyde Zazaca ve Kürtçe kullanılmaya başlamıştır.

Diğer taraftan Sarı Saltık Ocağı ile inançsal-tarihsel bağlantı içerisindeki Ağuçen Ocağı mensupları Kürtçeyi, Derviş Cemal Ocağı mensupları ise Zazacayı yaygın olarak gündelik hayatta kullanmaktadır. Buna karşılık her iki inanç-dede ocağında da ibadet dilinin yaygınlıkla Türkçe olduğu tarafımıza ifade edilmiştir.

18 Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarına göre Sarı Saltık adına Türkiye ve Balkan coğrafyalarında onlarca ziyaretin oluşma sebebi, Sarı Saltık soyundan gelen farklı tarihi kişiliklerin geniş bir coğrafyaya yayılan hizmet yoğunluğu ile alakalıdır.

Karacalı Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarına göre Sarı Saltık, Anadolu ve Balkan coğrafyalarında Alevi-Bektaş inancı adına son derece önemli faaliyetler gerçekleştirmiş ve Hakk’a yürüdüktan sonra Roman-ya-Babadağ’daki türbesinin olduğu yere sır edilmiştir. Karacalı Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarına göre Hozat-Sarı Saltık dağındaki ziyareti sembolik bir makamdır.

Karacalı Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarına göre Tunceli-Hozat bölgesine ilk gelen Sarı Saltık soyuna mensup Seyyid Nesimi Dede’dir. Seyyid Nesimi Dede, Tunceli-Hozat bölgesine 14. yüzyılda gelmiş, Karaca köyünü ve köyde Sarı Saltık Ocağı’nı kurmuştur.

Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarının verdiği sözlü bilgilere göre Sarı Saltık'ın yedi oğlu olmuş ve soyu bu yedi koldan devam etmiştir. Sarı Saltık evlatları olan bu yedi kol; Seyyid Aliler, Molla Mustafalar, Kokumlar, Temmuzlar, Rehberler, Pineler ve Kurt Mahmutlardır. Sarı Saltık'ın ardından soyu Akören köyünden ayrılıp Karaca köyüne yerleşmiştir.¹⁹ Nitekim başta Hozat ilçe merkezi olmak üzere Hozat, Ovacık, Pülümür, Çemişgezek ve Tunceli-Merkez ilçelerinin köylerinde ayrıca Erzincan, Elazığ, Gümüşhane, Sivas ve Erzurum gibi farklı illerde yerleşik Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensupları da bulunmaktadır. Sarı Saltık Ocağı dede soyunun tüm bu mensupları Karaca köyünden dağılmıştır. Bu özelliği ile Karaca köyü, Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarının tarihi yurdudur. Diğer taraftan Sarı Saltık Ocağı talip toplulukları ise başta Tunceli olmak üzere Erzincan, Elazığ, Gümüşhane, Sivas ve Erzurum illerinde yerleşik olup ocak içeri-sindeki dede-talip ilişkisi dinamik şekilde devam etmemektedir. Sarı Saltık Ocağı tarıklı-erkanlı olup musahipliği temel alan bir inanç-dede ocağıdır.

Hozat-Sarı Saltık dağındaki Sarı Saltık ziyareti, üstü açık ve uzun bir mezardır. Sarı Saltık ziyareti, bölge Alevileri için önemli bir adak-inanç merkezidir. Sarı Saltık ziyareti ile ilgili Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensupları arasında geçmişten günümüze kadar aktarılagelen bir sözsel anlatı bulunmaktadır:

Tarihte Çemişgezek bölgesinde bir kral vardır. Kral yapılan bir savaşta esir düşer ve yıllarca esir halde domuz çobanlığı yapar. Uzun zaman geçip yaşadığı bu durumdan bunalan kral, Allah'a yakararak kendisini bu durumdan kurtarması için dua eder. Dua ettiği anda bir hikmet gerçekleşir ve kralın yanında bir derviş belirir. Derviş, Sarı Saltık olup krala: "Yaptığın dua ile dileğin yerine gelecek, ama sen de bize hizmet edeceksin" der. Kral: "Eyvallah" şeklinde karşılık verir. Sarı Saltık, krala: "Kapat gözlerini" der. Kral gözlerini açtığı anda kendisini Çemişgezek'te bulur. Kral yıllarca esirlik yaptığı için bedenen perişanlanmış ve yıpranmış haldedir. Kralın Çemişgezek'te tanıdığı bir berberi vardır bu sebeple kral direk berberinin yanına gider. Yıllar geçtiği için berber kralı tanımaz. Kral, berbere saç ve sakallarını kestirmek istediğini söyler. Kralın başında doğuştan gelen bir ben vardır. Berber kralın saçlarını keserken beni görür, şaşırır ve kralı tanır. Berber, krala saygı ve hürmet gösterir. Kral berbere saraya giderek kendisine kıyafet getirmesini söyler. Berber saraya giderek kralın istediği kıyafetleri alarak geri döner. Kıyafetlerini giyen kral ardından Çemişgezek'in merkezine gider. Halk, kralı görünce sevinir ve saygı, hürmet gösterir. Kral, Sarı Saltık'a verdiği hizmet sözünü de unutmaz ve yerine getirmek ister. Sarı Saltık dağına giderek Sarı Saltık ziyaretinin bakım ve onarımını yaptırır.

¹⁹ Akörenli Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensupları da aslen Karacalı olup sonradan Akören köyüne yerleştiklerini tarafımıza aktarmıştır.

Tunceli-Hozat merkezli Sarı Saltık Ocağı'nın tarihinde Sarı Saltık'ın ardından ön plana çıkan ikinci tarihi-karizmatik inanç önderi, Sarı Saltık soyundan gelen Seyyid Nesimi Dede'dir. Seyyid Nesimi Dede, Sarı Saltık Ocağı'nın tarihinde son derece önemli bir konuma sahip olup türbesi Akören köyünün merkez yerleşimindedir.²⁰ Seyyid Nesimi Dede hakkında Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensupları arasında geçmişten günümüze aktarılagelen bir sözsel anlatı bulunmaktadır:

Tarihte Diyarbakır'da vali olarak görev yapan bir paşa vardır. Paşa rahatsızlanır ve yüz felci geçirir. Rüyasında kendisine Hozat-Karaca köyünde bir ulu zatın yaşadığı, derdinin dermanının o zatta olduğu söylenir. Sabah paşa hazırlanarak Karaca köyüne gitmek üzere yola çıkar. Paşaya rüyasında söylenen zat, Seyyid Nesimi Dede'dir. Paşanın yola çıkarak kendisini ziyarete geldiğini hisseden Seyyid Nesimi Dede, eşi anaya misafirlerin geldiğini, hazırlık yapmasını söyler. Paşa, Karaca'ya varır, Seyyid Nesimi Dede'yi bulur ve derdini Seyyid Nesimi Dede'ye aktarır.²¹ Seyyid Nesimi Dede, paşanın itikatını ve teslimiyetini anlamak ister ve ayağına giydiği çarıklardan birini eline alarak: "Bunu yüzüne sürünce şifa bulursun" der. Paşa hiç tereddüt duymadan Seyyid Nesimi Dede'nin pabucunu yüzüne şifa niyetine sürer. Hikmet tecelli eder ve paşanın yüzü o an şifa bularak düzelir. Yaşadığı sevinçle paşa, Seyyid Nesimi Dede'yi yanına alarak yakındaki bir komun²² üzerine çıkar. Paşa, Seyyid Nesimi Dede'ye: "Dile benden ne dilersen" der. Seyyid Nesimi Dede: "Bizim dünya malında gözümüz yok" diyerek paşanın teklifini reddeder. Paşa teklifinde ısrar eder ve olduğu yerde üç yüz altmış derece dönerek eliyle sınırlarını çizdiği tüm araziyi Seyyid Nesimi Dede'ye hediye eder. Seyyid Nesimi Dede de: "Bize teslim edilen bu toprakları mağdur, ihtiyaç sahibi olanlara dağıtalım" şeklinde karşılık verir.²³

20 Seyyid Nesimi Dede Türbesi'nin üstü kapalı olup içerisinde Seyyid Nesimi Dede'ye ait bir merkat bulunmaktadır.

21 Karacalı Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarına göre Diyarbakır valisi paşaya Seyyid Nesimi Dede rüyasında tanıtılmaz. Paşa, Seyyid Nesimi Dede'nin ululuğunu ve kerametlerini duyar. Askerlerini yollayarak Seyyid Nesimi Dede'yi Diyarbakır'a davet eder. Gün batmaya yakın askerlerin kendisini davet etmek üzere yola çıktığını hisseden Seyyid Nesimi Dede eşi anaya: "Beni Diyarbakır'dan çağırıyorlar" der ve yola çıkar. Seyyid Nesimi Dede, Elazığ ile Malatya arasındaki yolda askerler ile karşılaşır. Seyyid Nesimi Dede, askerlere: "Siz geri gidin, paşanın çağıracağı zat benim" der. Askerler geri döndüklerinde Seyyid Nesimi Dede'yi paşanın yanında görürler.

22 Kom, Tunceli yöresinde mevsimsel yaşamın ve konaklamanın olduğu mekandır.

23 Karacalı Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarına göre Diyarbakır valisi olan paşa şifa bulduktan sonra Cevizaltı mevkisine gelerek Seyyid Nesimi Dede'yi ziyaret etmiştir. Paşa, Seyyid Nesimi Dede'ye: "Dile benden ne dilersen" der. Seyyid Nesimi Dede: "Bizim dünya malında gözümüz yok" diyerek paşanın teklifini reddeder. Paşa teklifinde ısrar edince Seyyid Nesimi Dede bir komun üstüne çıkar. Seyyid Nesimi Dede olduğu yerde üç yüz altmış derece dönerek eliyle sınırlarını çizdiği bir arazi tespit eder ve paşaya bu araziye kendi evlatları ve çevre halkına dağıtmak üzere teslim alacağını söyler. Nitekim daha sonra Seyyid Nesimi Dede bu araziye kendi soyundan evlatlarına ve çevrede yaşayan mağdur, ihtiyaç sahibi olanlara dağıtır. Karacalı Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarına göre Karaca köyünün etrafındaki tüm yerleşim, Seyyid Nesimi Dede'nin Diyarbakır valisi paşadan teslim alıp çevre topluluklara dağıttığı arazi üzerinde oluşmuştur.

Seyyid Nesimi Dede'ye ait olan ve şifa verdiğiğine inanılan bir çift pabuç günümüzde de Karacalı Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensupları tarafından muhafaza edilmektedir. Özellikle felçli hastaların²⁴ şifa bulmak niyetiyle ziyaret ettiği tarihi pabuçlar yeşil bir örtünün içerisinde muhafaza edilmektedir. Tarihi pabuçlar yeşil örtüye sarılı halde ocaklı dede tarafından dua edilerek ziyarete gelen hastaların bedenlerinin rahatsız olan bölgelelerine sürülmektedir. Diğer taraftan Karacalı Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarının elinde "On İki İmamlar Tası" adı verilen ve Seyyid Nesimi Dede'ye ait olduğuna inanılan bir su tası da bulunmaktadır.²⁵ Karacalı Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensupları şifa bulmak üzere tarihi pabuçları ziyarete gelenlere dua okudukları suyu tasla içirmektedir.²⁶

Karacalı Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarının aktardığı sözlü bilgilere göre Karaca köyünü kuran Seyyid Nesimi Dede'dir. Seyyid Nesimi Dede önce Karaca köyü sınırları içerisindeki Cevizaltı mevkesine yerleşmiş ardından bugünkü Karaca köyünün bulunduğu yere gelerek burada köyü ve ocağı kurmuştur. Nitekim Karaca köyünde Seyyid Nesimi Dede tarafından yapıldığına inanılıp yüzyıllar boyunca Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarının inanç merkezi olan, tarihi pabuçların ve On İki İmamlar tasının muhafaza edildiği, cem-kurban-adak-lokma ritüellerinin gerçekleştirildiği tarihi mekan günümüze kadar ulaşmıştır. Tarihi mekan, ahşap unsurların yoğun olarak kullanıldığı iki katlı bir yapı olup harap durumdadır.²⁷

Sarı Saltık Ocağı İle İlgili Tarihi Belge

Tunceli-Hozat merkezli Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarının Alevi-Bektaşî inancı açısından taşıdıkları öncelikli konum ve önem arşiv kaynaklarına da yansımış durumdadır. Nitekim miladi 22 Şubat 1913 tarihli arşiv belgesi Hozat'taki Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarından Seyyid Mehmed Hızır [Hıdır]'a Dersim sancağı nakîbü'l-eshrâf kaymakamlığının verildiğini göstermektedir. Arşivde SB fonunda, 2 dosya numarası ve 32 gömlek numarası ile kayıtlı belge, Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarının Alevi-Bektaşî inanç önderi olarak tarihsel süreçte sadece Alevi-Bektaşî kitle üzerinde değil genel ve geniş toplumsal yaşamda da etkin bir nüfuza sahip olduklarını ispatlamaktadır. Belgeye göre Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensupları, Hazreti Muhammed'in soyundan gelen ve aynı zamanda "evlad-ı Fatıma ve Ali" olan seyyid ve şeriflerin hakkın-

24 Karaca köyündeki tarihi pabuçları farklı hastalıklara sahip olanlar da ziyaret etmektedir.

25 Seyyid Nesimi Dede'ye ait tarihi pabuçlar ve On İki İmamlar Tası, Karaca köyünde yaşayan Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensubu sayın Erol Saltık Dede tarafından muhafaza edilmektedir.

26 On İki İmamlar Tası'nın içerisinde küçük on iki adet anahtar bulunmaktadır. Karacalı Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarına göre bu anahtarlar, On İki İmamlar'ı temsil etmektedir.

27 Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarına ait Karaca köyündeki tarihi mekan gerek Sarı Saltık Ocağı'nın gerekse Tunceli yöresindeki Alevi inancının tarihi açısından son derece önemli bir inançsal varlıktır. Tarihi mekanın gerekli duyarlılık ve destekle kısa zamanda imar edilmesi öncelikli önem taşımaktadır.

da resmi boyutta hizmet veren nakîbü'l-eşrâf kaymakamlığı görevini üstlenecek düzeyde dönemin siyasi gücü Osmanlı devleti nezdinde de önemli takdire, etkinliğe ve iltifata sahiptir. Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarının Alevi-Bektaşî kitle üzerinde ve genel-büyük toplum olan Osmanlı-Anadolu toplumu nezdinde ayrıca Osmanlı devletinin resmi makamları düzeyinde edindiği takdir, etkinlik ve iltifatı ilgili arşiv belgesinde şahit sıfatı ile adları ve mühürleri bulunan şahısların inançsal, sosyal ve siyasi kimliklerinde de gözlemlemek mümkündür. Belgede şahit olarak Şah Mansur (Baba Mansur), Cemal Abdal (Seyyid Sultan Nuri Cemaleddin) ve Şeyh İbrahim (Şah İbrahim) ocaklılarının, Şadi [Şadili], Milli [Millili], Koçuşağı ve Balyan aşiretlerinin temsilcilerinin, nâfi'a ve harbiye nezâreti mensuplarının, ticâret, zirâ'at, maârif, evkâf, meşihat, mahkeme-i teftiş kurumlarının mensuplarının adları ve mühürleri yer almaktadır.

Arşiv belgesinde Karaca köyü Karacalar şeklinde geçmekte olup diğer adının Akviran [Akören, Ağveren] olduğu ifade edilmektedir. Bu veriye göre günümüzde iki ayrı köy olan Karaca ve Akören'in tarihte iki adlı bir köy olduğu görülmektedir. Belgede Sarı Saltık'ın "sahihü'n-neseb", "sâdât-ı kiramdan" olduğu ifade edilerek soyunun Hazreti Muhammed'e ve "evlad-ı Fatıma ve Ali'ye" ulaştığı aktarılmaktadır. Sarı Saltık, "Baba" sıfatı ile tanıtılarak "kibâr-ı veliyullah" ve "kutbü'l-ârîfîn" makamında bulunduğu işlenmektedir. Belgede Sarı Saltık'ın Hozat-Sarı Saltık dağında bulunan ziyaretini kastedilerek Sarı Saltık'ın Karaca köyünde sırlandığı ve türbesinin Karaca'da bulunduğu ifade edilmektedir. Belgede ayrıca nakîbü'l-eşrâf kaymakamlığı yetkisi verilen Seyyid Mehmed Hızır [Hızır]'ın Sarı Saltık soyundan geldiği, dolayısıyla Karacalı-Akviranlı [Akörenli, Ağverenli] Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarının Sarı Saltık'ın gerçek soyu ve neslinin devamı olduğu belirtilmektedir.

Sonuç olarak ilgili arşiv belgesi ile Tunceli-Hozat-Karaca köyü merkezli Sarı Saltık Ocağı'nın tarihsel ve inançsal temelleri net bir şekilde ortaya konulmaktadır. Belge bağlamında Sarı Saltık'ın Alevi-Bektaşî inancı adına bölgede hizmet verdiği, Karaca köyünde Hakk'a yürüdüğü ve burada sırlandığı, türbesinin Karaca köyünde bulunduğu, Sarı Saltık'tan sonra soyunun Karaca-Akviran [Akören, Ağveren] köyünde devam ettiği aktarılmaktadır. Arşiv belgesi ile günümüzde aynı adlarla iki ayrı köy olan Karaca ve Akören [Ağveren]'in tarihte iki adı olan bir köy olduğu, Sarı Saltık'ın seyyid olup neslinin On İki İmamlar ve Ehl-i beyt üzerinden Hazreti Muhammed'e ulaştığı, Sarı Saltık'ın tasavvuf-tarikat geleneğinde en üst makam olan kutbü'l-ârîfînliğe ulaştığı yazılı olarak ifade edilmektedir. Belgede verilen bilgilerden hareketle Sarı Saltık Ocağı dede soyunun mensuplarının dönemin siyasi gücü olan Osmanlı devleti nezdinde inançsal ve sosyal konumları itibarıyla muhatap alınan, muteber görülen, takdir ve ilgi gösterilen bir aile olduğu tespit edilmektedir.

Sarı Saltık Ocağı İle İlgili Tarihi Belgenin Günümüz Türkçesine Çevrilmiş Şekli

“Dersaadet-i Nikâbet-i Ale’l-Eşrâf Hazretlerinin Cânib-i Semûhîleri Cenâblarına Ma’rûzdur:

Bâdi-i terkîm-i şehâdetnâme-i çâkerânemiz oldur ki;

Ma’muretü’l-aziz Vilâyeti’ne muzâf Dersim Sancağı’na tâbi’ Akviran [Akören, Ağveren] nâm-ı diğeri Karacalar [Karaca] Karyesi’nde defîn-i hâk-ı ıturnâk olan sahihü’n-neseb sâdât-ı kirâmdan kutbü’l-ârîfîn Sarı Saltuk [Saltık] Baba -kuddise sırrahu’l-azîz- hazretleri an-aslın sülâle-i nebevîyeden ve kibâr-ı veliyullahdan olduğu ve türbe-i şerîfi ziyaretgâh-ı âm ve melce-i havâs ve avâm bulunduğu ve geçen fî 17 Şubat sene [1]328 tarih ve 91 numaralı emirnâme-i sâmi-i cenâb-ı siyâdet-penâhileriyle memleketimiz bulunan Dersim Sancağı Nakîbü’l-eşrâf Kaimmakamlığı’na ta’yin buyurulan Seyyid Mehmed Hızır [Hıdır] bin Seyyid Ali Efendi dâileri dahi müşârün-ileyh Seyyid Sarı Saltuk [Saltık] Baba hazretlerinin neslen ba’de neslin sulb-i sahîhden olub bu kere li-ecli’t-tasdîk leffen takdîm-i pîşgâh-ı sâmilere kılınan sûret-i silsilenâme-i şerîf dahi eben an ceddin tevârüsen yedlerinde mahfûz bulunan silsilenâme-i mukaddesenin aynî ve bizzât kendülerine münhasır ve mahsûs bulunduğunu hasbeten lillahi bi’t-tasdîk işbu şehâdetnâmemiz hâk-ı pâ-yı semûhîlerine takdîm kılındı.

Ol bâbda irade ve fermân hazret-i veliyyülemrindir.

Fî 15 Rebiülevvel sene 1331 [22 Şubat 1913] ve fî 6 Şubat sene [1]328

Mahkeme-i Teftîş odacılarından Mustafa”

İmza ve Mühürler

“Meşihat tahsildârlarından Mehmed Sadık, Evkâf hademesinden Hasan Sabri,

Mahkeme-i Teftîş hademesinden Mehmed Salih, Nâfi’a hademesi Hasan Hüseyin,

Nâfi’a odacılarından Mustafa Feyzi, Ticâret Zirâ’at odacılarından Mehmed Ali b. Veli,

Ticâret Zirâ'at odacılarından Hüseyin b. Ali Haydar, Şeyh İbrahim²⁸ evlâdından Seyyid Mehmedzâde Seyyid Ali Rıza,

Maârif odacılarından Süleyman, Maârif odacılarından Mehmed,

Maârif odacılarından İsmail Hüsnü b. Hamza, Ticâret ve Zirâ'at odacılarından Hüseyin Kamil,

Ticâret Zirâ'at odacılarından Hızır [Hıdır] Kadri b. İsmail, Harbiye Nezâret-i Celilesi hulefâsından Ahmed Fazıl,

Kapan-ı Dakîk'te²⁹ Arabacı Ocaklı Hüseyin, Şadilli³⁰ [Şadi, Şadili] aşîretinden Mehmed Urfalı Ali,

Şadilli [Şadi, Şadili] aşîretinden Tercanlı İsmail, Dersimli Şah Mansur³¹ evlâdlarından Seyyid Hüseyin,

---

28 Şeyh İbrahim Veli, Anadolu'da Erdebil-Safevi Dergahı'na bağlı olarak örgütlenmiş en önemli Alevi inanç-dede ocaklarından birisi olan Şeyh İbrahim Veli Ocağı'nın kurucusudur. Gerek ocağın mensupları gerekse diğer Alevi-Bektaşî inançlı topluluklar, Şeyh İbrahim Veli adlandırması yerine Şah İbrahim Veli ifadesini yaygınlıkla kullanmaktadır. Şah İbrahim Veli Ocağı'nın tarihsel merkezi, Malatya-Hekimhan-Ballıkaya (Mezirme) köyüdür. Şah İbrahim Veli Ocağı'nın Malatya başta olmak üzere Sivas, Çorum, Amasya, Tokat, Ankara, Eskişehir ve Denizli bölgelerine kadar yayılan geniş bir etkinlik sahasında ocaklı dede ve ocaklı talip toplulukları yerleşiktir. Şah İbrahim Veli Ocağı bir üst inanç-dede ocağı olarak Dede Kargın Ocağı'na bağlıdır. Şah İbrahim Veli Ocağı, tarıklı-erkanlı olup musahipliği temel alan bir inanç-dede ocağıdır.

Belgede geçen Şeyh İbrahim evladı ifadesiyle Şeyh İbrahim Veli Ocağı evladının kastedilmiş olması güçlü olasılıktır.

29 Kapan-ı Dakîk, bugünkü İstanbul-Unkapanı semtinin eski adıdır.

30 Şadi [Şadili] aşîreti Alevi inançlı olup Cemal Abdal Ocağı talibidir. Tunceli bölgesinde yerleşik aşîret mensupları kökenlerinin Elazığ-Karakoçan bölgesi olduğunu tarafımıza iletmiştir.

Şadi [Şadili] aşîretinin Gümüşhane-Şiran bölgesinde yerleşik mensupları kökenlerinin Horasan olduğunu, Türk kimliğini taşıdıklarını ve gündelik hayatta kullandıkları Kürtçeyi sonradan öğrendiklerini tarafımıza alan çalışmalarında iletmiştir.

31 Baba Mansur Ocağı'nın merkezi Tunceli-Mazgirt-Darıkent (Muhundu) köyüdür. Köyde Baba Mansur'un kerametiyle yürüttüğüne inanılan duvarın muhafaza edildiği ziyaret bulunmaktadır. Yaygınlıkla günümüzde Baba Mansur ifadesi kullanılmaktadır fakat ocaklı dedeler Şah Mansur tabirinin de geçmişte büyükleri tarafından kullanıldığını tarafımıza iletmiştir. Baba Mansur ocaklı dedelerinin aktardığı sözlü bilgilere göre Baba Mansur, Horasan erenlerindedir. Baba Mansur, Hoca Ahmed Yesevi Dergahı dervişlerinden olup babası Aslan Baba'dır. Aslan Baba da Hoca Ahmed Yesevi'nin halifelerindedir. Baba Mansur Ocağı bir üst ocak olarak Seyyid Sabun Ocağı'na bağlıdır. Baba Mansur Ocağı tarıklı-erkanlı olup musahipliği temel alan bir inanç-dede ocağıdır.

Tercanlı Milli³² [Millili] aşîretinden İsmail, Tercanlı Turâbi evlâdından Hasan,

Kapanda [Dakîk] Arabacı Ocaklı Halil b. Mehmed, Hasan b. Ali,

Kapanda [Dakîk] Arabacı Ocaklı es-Seyyid Celal b. Mehmed, Kapanda [Dakîk] Kahveci Ocaklı Mehmed Emin,

Kapanda [Dakîk] Kîleci es-Seyyid Süleyman, Kapanda [Dakîk] Kîleci Hasan,

Eytâm tahsildârlarından Mehmed, Kapanda [Dakîk] Arabacı Kirkidli İbrahim Celil,

Nâfi'a Nezâreti hademelerinden [Mühür], Erzincan'ın Balyan³³ aşîretinden Mustafa Ağazâde Halil,

Dersimli Koçuşağı³⁴ aşîretinden İsmail Ağazâde Süleyman, Gülgünlü Şeyh İbrahimzâde Seyyid İsmail,

32 Milli [Millili] aşîreti içerisinde Alevi ve Sünni inançlı iki kol vardır. Alevi kolun mensuplarına göre Sünni kol sonradan asimile olarak Alevi kimliğini kaybetmiştir. Tunceli'deki Milli [Millili] aşîretinin merkezi, Milli köyüdür. Tunceli'de yerleşik olan Milli [Millili] aşîreti mensupları aynı zamanda bir Alevi inanç-dede ocağı konumundadır. Aşîret mensupları kendi içerisinde dede-talip şeklinde birbirine inançsal olarak bağlıdır. Tunceli yöresinde yerleşik Milli [Millili] aşîreti mensupları hem bir aşîret hem de bir inanç-dede ocağı statüsüne sahiptir. Milli [Millili] aşîreti mensuplarının özellikle Kureyşan Ocağı ile yakın inançsal ilişkileri bulunmaktadır. Aşîret mensupları kendilerinin inançsal açıdan Kureyşan Ocağı'nın bir kolu olabileceklerini tarafımıza iletmiştir. Bu inanç-dede ocağına Tunceli yöresindeki farklı topluluklardan talip olarak bağlı olanlar varken zamanla bu talip kitlesi farklı Alevi inanç-dede ocaklarına talip olarak bağlanmıştır. Milli köyü yakın tarihte merkez ilçeye mahalle olarak dahil edilmiş ve adı İsmet İnönü mahallesi olmuştur.

Tunceli'de yerleşik Milli [Millili] aşîreti mensupları Horasan kökenli olduklarını, Türk kimliğini taşıdıklarını zamanla aşîretin belli bir parçasının Kürt kimliğini benimsediğini ve Sünni inancını kabul ettiğini tarafımıza aktarmıştır. Tunceli'de yerleşik Milli [Millili] aşîreti mensupları atalarının Kürtçeyi de bildiklerini fakat bu özelliğin zamanla eridiğini tarafımıza iletmiştir. Günümüzde Tunceli'de yerleşik Milli [Millili] aşîreti mensupları Zazaca dilini bilmekte ve gündelik yaşamda kullanmaktadır.

İsmet İnönü mahallesinde Milli [Millili] aşîreti mensubu olup Tunceli yöresinde Alevi inancı açısından önemli bir konuma sahip Derviş Milli'nin de türbesi bulunmaktadır.

33 Balyan aşîreti, Horasan kökenli ve Alevi inançlı bir aşîrettir. Gündelik yaşamda Kürtçe konuşan Balyan aşîreti mensupları Ağuichen (Ağuçan) Ocağı talibidir. Türk olduklarını tarafımıza iletten Balyan aşîreti mensupları yoğunluklu olarak Adıyaman ve Malatya bölgelerinde yerleşiktir. Balyan aşîreti mensupları Elazığ, Erzincan ve Tunceli'de de az oranda yaşamaktadır.

Balyan aşîretinin mensupları Tunceli'nin Pertek ve Pülümür yörelerinde bulunmaktadır. Pertek bölgesinde yerleşik olan Balyanlılar kökenlerinin Malatya-Akçadağ bölgesi olduğunu, bağlı oldukları inanç-dede ocağının ise Ağuichen (Ağuçan) olduğunu tarafımıza iletmiştir. Tunceli-Pertek bölgesinde yerleşik Balyan aşîreti mensupları Erzincan bölgesinde de aşîretlerinin mensuplarının yerleşik olduğunu aktarmıştır.

34 Koçuşağı aşîreti, Horasan kökenli ve Alevi inançlı bir aşîrettir. Zazaca konuşan Koçuşağı aşîretinin alt kolları bulunmakta olup bu kolların çoğunluğu Baba Mansur Ocağı talibidir. Koçuşağı aşîretinin alt kollarından az sayıdaki bir nüfus ise Derviş Cemal Ocağı talibidir. Tunceli'nin çoğunluklu olarak Çemişgezek, Hozat ve Ovacık bölgelerinde yerleşik olan Koçuşağı aşîreti mensupları Tunceli bölgesine Malatya'dan geldiklerini ve Şih Hasan'ın kardeşi olan Seyidan'ın soyundan olduklarını tarafımıza iletmiştir.

Şih Hasan, Tunceli bölgesinde yoğunluklu olarak yerleşik olup Derviş Cemal Ocağı talibi olan Seyyid Şih Hasan-Hasanlı aşîretlerinin soyca dip ulusudur.

Erzincanlı Şah Mansur evlâdlarından Seyyid İmam Hüseyin-zâde Seyyid Abdullah, Tercanlı Balyan [Balban] aşiretinden Dursun Ağazâde Mümin,

Kapan-ı Dakîk'te Seyyid Cemalli Nureddin³⁵ evlâdlarından Seyyid Ahmed, Nâfi'a Nezâreti hademelerinden İbrahim,

Nâfi'a Nezâreti Ser Odacısı Hüseyin."

35 Cemal Abdal Ocağı'nın tarihsel merkezi, Elazığ-Karakoçan-Üçbudak köyüdür. Köyün eski adları; Delikan, Altıntaş ve Karadirek'dir. Üçbudak köyünün Hasan Dede adlı bir de mahallesi bulunmaktadır. Cemal Abdal'ın bir diğer adı, Seyyid Sultan Nuri Cemaleddin'dir. Üçbudak köyünde Cemal Abdal ve oğlu Seyyid Ali Sultan'ın ziyaretleri bulunmaktadır. Üçbudak'ta Cemal Abdal ziyaretine Büyük Cemal Abdal, oğlu Seyyid Ali Sultan ziyaretine ise Küçük Cemal Abdal denilmektedir. Cemal Abdal'a ait olan Büyük Cemal Abdal ziyareti, üstü kapalı olup içerisinde bir merkat bulunmaktadır. Seyyid Ali Sultan'a ait olan Küçük Cemal Abdal ziyareti ise üstü açık olup tek mezardan oluşmaktadır. Üçbudak köyünün tüm nüfusu Alevi inançlı olup Cemal Abdal Ocağı dede soyuna mensup ailelerden oluşmaktadır. Köyde sadece bir aile Şadi [Şadili] aşireti mensubu olup ocağın talibidir. Bu talip ailesi aslen Bingöl-Karer bölgesinden göç ederek Üçbudak köyüne yerleşmiştir.

Büyük bir kısmının asimile olarak Sünni inanç kimliğini benimsediği Şadi [Şadili] aşiretinin mensuplarının talip olarak bağlı olduğu Cemal Abdal Ocağı'nın tarihsel merkezi Üçbudak köyünde "Hustna Reş" adıyla anılan Karadirek ziyareti bulunmaktadır. Ziyaret, inanışa göre Cemal Abdal'ın köye geldiğinde inşa ettiğine inanılan tarihi mekanın içerisinde yer almaktadır. Cemal Abdal'ın yaşamını sürdürdüğü tarihi mekan köyün tarihi cemevi olup ziyaretten dolayı "Hustna Reş" olarak adlandırılmaktadır.

Üçbudak köyünde sözlü bilgilere göre Cemal Abdal'ın amcası olarak kabul edilen Şih Delili Berhecan'ın adıyla anılan ve devasa büyüklükteki bir karağacın altında yer alan Şih Delili Berhecan çeşmesi vardır.

Cemal Abdal Ocağı bir üst inanç-dede ocağı olarak Şih Ahmet Dede Ocağı'na bağlıdır. Üçbudak köyünde yerleşik Cemal Abdal Ocağı dedelerine pirlilik ve rehberlik yapan Şih Ahmet Dede Ocağı dedeleri, Tunceli-Mazgirt-Koyunuşağı köyünün Gölek mahallesinde yerleşiktir. Cemal Abdal Ocağı talip toplulukları yoğunluklu olarak Elazığ-Karakoçan, Tunceli-Mazgirt, Bingöl-Kığı, Erzincan-Refahiye, Erzincan-Tercan, Gümüşhane-Şiran ve Erzurum-Hınis bölgelerinde yerleşiktir.

Cemal Abdal Ocağı tarıklı-erkanlı olup musahipliği temel alan bir inanç-dede ocağıdır. Üçbudak köyünde tarik; evliya olarak adlandırılmakta olup köyde üç adet evliya muhafaza edilmektedir. İnanışa göre evliyaların ikisinin Cemal Abdal'dan kaldığına diğerinin ise Antalya-Elmalı-Abdal Musa Dergahı'ndan geldiğine inanılmaktadır. Günümüzde üç evliya, tarihi cemevindeki tadilat çalışmalarından dolayı Cemal Abdal Ocağı dedesi sayın Cemal Dedeoğlu Dede'nin evinde muhafaza edilmektedir. Ocak geleneğinde üç evliyanın muhafaza edildiği asıl mekan, köydeki tarihi cemevidir.

Tunceli-Mazgirt-Koyunuşağı köyünün Gölek mahallesinde yerleşik Şih Ahmet Dede Ocağı dedeleri, Malatya yöresinden göç ederek Gölek mahallesine yerleşmiştir. Tunceli-Mazgirt-Koyunuşağı köyünün Gölek mahallesinde yerleşik Şih Ahmet Dede Ocağı dede soyunun mensupları, ocaklarının musahipliği temel alan tarıklı-erkanlı bir inanç-dede ocağı olduğunu tarafımıza iletmiştir. Gölek mahallesinde yerleşik Şih Ahmet Dede Ocağı dede soyunun mensupları da tarik için evliya ifadesini kullanmakta olup Gölek mahallesinde yerleşik ocaklılar, bir üst inanç-dede ocağı olarak Malatya-Arguvan-Kuyudere (Mineyik) köyü merkezli İmam Zeynel Abidin Ocağı'na bağlıdır.

KAYNAKÇA

Arşiv Kaynakları

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı, Devlet Arşivleri Başkanlığı arşivinde SB fonunda, 2 dosya numarası ve 32 gömlek numarası ile kayıtlı belge.

Yazılı Kaynakça

- Ebü'l-Hayr-ı Rûmî. (1988). Saltuk-Nâme. Haz: Şükrü Haluk Akalın, C. 2. İstanbul.
- Evliya Çelebi. (1996). Tam Metin Seyahatnâme, Haz: Mümin Çevik, C. 2-3. İstanbul.
- GÖLPINARLI, Abdülbaki. (2003). Yunus Emre ve Tasavvuf. İstanbul.
- KÖKEL, Coşkun. (2007). "Sarı Saltık ve Balkanlarda Alevi, Bektaşî Kültürü". Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi. S. 43. s. 117. Ankara.
- KÖKEL, Coşkun. (2013). Güvenç Abdal Ocaklıları I, Tarihsel Süreç. İstanbul.
- TOGAN, A. Zeki Velidî. (1970). Umumî Türk Tarihine Giriş. İstanbul.
- Uzun Firdevsî. (2018). Manzum Vilâyet-Nâme, Vilâyet-Nâme-i Hâcî Bektaş Velî-i Horasanî. Haz: Mehmet Fatih Köksal. Ankara.
- Vilâyet-Nâme. (1995). Manâkıb-ı Hünkâr Hacı Bektâş-ı Velî. Haz: Abdülbâki Gölpınarlı. İstanbul.

Sözlü Kaynakça

Ahmet YURT

- Doğum Yeri : Tunceli-Ovacık-Yaylagünü Köyü
- Doğum Tarihi : 1934
- Eğitim : İlkokul
- İkamet Ettiği Yer : Tunceli-Hozat ilçe merkezi
- Sosyal-İnançsal Statüsü : Sarı Saltık Ocağı dedesi
- Mesleği : Emekli

Ali DÜZGÜN

- Doğum Yeri : Tunceli-Mazgirt-Koyunuşağı Köyü-Gölek Mahallesi
- Doğum Tarihi : 1933
- Eğitim : İlkokul
- İkamet Ettiği Yer : Tunceli-Mazgirt-Koyunuşağı Köyü-Gölek Mahallesi
- Sosyal-İnançsal Statüsü : Şih Ahmet Dede Ocağı dedesi
- Mesleği : Emekli

Ali Ekber YURT

Doğum Yeri : Tunceli-Hozat-Akören Köyü
Doğum Tarihi : 1976
Eğitim : Üniversite
İkamet Ettiği Yer : Tunceli il merkezi
Sosyal-İnançsal Statüsü : Sarı Saltık Ocağı dedesi
Mesleği : Memur

Cemal DEDEOĞLU

Doğum Yeri : Elazığ-Karakoçan-Üçbudak Köyü
Doğum Tarihi : 1945
Eğitim : Lise
İkamet Ettiği Yer : Elazığ-Karakoçan-Üçbudak Köyü
Sosyal-İnançsal Statüsü : Cemal Abdal Ocağı dedesi
Mesleği : Emekli

Dursun UYGAN

Doğum Yeri : Tunceli-Pertek-Kayabağ Köyü
Doğum Tarihi : 1950
Eğitim : İlkokul
İkamet Ettiği Yer : Tunceli-Pertek-Beydamı Köyü
Sosyal-İnançsal Statüsü : Ağuışen (Ağuışan) Ocağı talibi, Balyan aşireti mensubu
Mesleği : Emekli

Erol SALTİK

Doğum Yeri : Tunceli-Hozat-Karaca Köyü
Doğum Tarihi : 1967
Eğitim : Üniversite terk
İkamet Ettiği Yer : Tunceli-Hozat-Karaca Köyü
Sosyal-İnançsal Statüsü : Sarı Saltık Ocağı dedesi
Mesleği : Çiftçi

Hasan AKSOY

Doğum Yeri : Tunceli-Mazgirt-Sökücek Köyü
Doğum Tarihi : 1941
Eğitim : Lise
İkamet Ettiği Yer : Tunceli il merkezi
Sosyal-İnançsal Statüsü : Cemal Abdal Ocağı talibi, Şadili aşireti mensubu
Mesleği : Emekli

Hasan DEMİR

Doğum Yeri : Tunceli-Merkez-Milli Köyü (İsmet İnönü Mahallesi)
Doğum Tarihi : 1954
Eğitim : Lise
İkamet Ettiği Yer : Tunceli il merkezi
Sosyal-İnançsal Statüsü : Milli aşireti mensubu
Mesleği : Emekli

Hasan Gazi ÖĞÜTCÜ

Doğum Yeri : Malatya-Kuluncak-Bicir Mahallesi
Doğum Tarihi : 1959
Eğitim : Üniversite
İkamet Ettiği Yer : Almanya
Sosyal-İnançsal Statüsü : Şah İbrahim Veli Ocağı dedesi
Mesleği : Mühendis, yönetici

Hıdır DEMİR

Doğum Yeri : Erzincan-Üzümlü-Çayır yazı Köyü
Doğum Tarihi : 1956
Eğitim : Ortaokul terk
İkamet Ettiği Yer : İstanbul il merkezi
Sosyal-İnançsal Statüsü : Derviş Cemal Ocağı dedesi
Mesleği : Emekli

Hıdır GÜNGÖR

Doğum Yeri : Tunceli-Çemişgezek-Ulukale Köyü-Peydere Mahallesi
Doğum Tarihi : 1955
Eğitim : İlkokul
İkamet Ettiği Yer : Tunceli-Çemişgezek-Ulukale Köyü-Peydere Mahallesi
Sosyal-İnançsal Statüsü : Baba Mansur Ocağı talibi, Koçuşağı aşireti mensubu
Mesleği : Emekli

İbrahim GEDİK

Doğum Yeri : Gümüşhane-Şiran-Yedibölük Köyü
Doğum Tarihi : 1942
Eğitim : İlkokul
İkamet Ettiği Yer : İstanbul
Sosyal-İnançsal Statüsü : Cemal Abdal Ocağı talibi, Şadili aşireti mensubu
Mesleği : Emekli

İsmail GÜÇLÜ

Doğum Yeri : Tunceli-Merkez-Milli Köyü (İsmet İnönü Mahallesi)
Doğum Tarihi : 1933
Eğitim : Ortaokul
İkamet Ettiği Yer : Tunceli il merkezi
Sosyal-İnançsal Statüsü : Milli aşireti mensubu
Mesleği : Emekli

Mehmet ÇALI

Doğum Yeri : Adıyaman-Merkez-Yaylakonak beldesi
Doğum Tarihi : 1947
Eğitim : İlkokul
İkamet Ettiği Yer : Adıyaman il merkezi
Sosyal-İnançsal Statüsü : Ağuıçen (Ağuçan) Ocağı talibi, Balyan aşireti mensubu
Mesleği : Emekli

Mehmet HALİS

Doğum Yeri : Tunceli-Mazgirt-Aktarla Köyü
Doğum Tarihi : 1973
Eğitim : Lise
İkamet Ettiği Yer : Tunceli il merkezi
Sosyal-İnançsal Statüsü : Baba Mansur Ocağı dedesi
Mesleği : İşçi

Nesimi ÖZ

Doğum Yeri : Tunceli-Pertek-Demirsaban Köyü
Doğum Tarihi : 1968
Eğitim : İlkokul
İkamet Ettiği Yer : Tunceli il merkezi
Sosyal-İnançsal Statüsü : Ağuıçen (Ağuçan) Ocağı dedesi
Mesleği : Serbest meslek

EKLER:

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı, Devlet Arşivleri Başkanlığı Arşivinde SB fonunda, 2 Dosya Numarası ve 32 Gömlek Numarası İle Kayıtlı Belgenin Orijinal Görüntüsü

Tunceli-Hozat-Karaca Köyü

Tunceli-Hozat-Akören Köyü-Merkez Mahalle

Tunceli-Hozat-Akören Köyü-Köybaşı Mahallesi

Tunceli-Hozat-Akören Köyü-Mezire Mahallesi

Tunceli-Hozat-Akören Köyü-Seyyid Nesimi Dede Türbesi

Tunceli-Hozat-Sarı Saltık Dağı

Tunceli-Hozat-Sarı Saltık Dağı-Sarı Saltık Ziyareti